

عنوان مقاله:

تبیین جایگاه قیاس به عنوان روشی معرفت شناختی در کشف مقاصد شریعت

محل انتشار:

سومین کنگره بین المللی مدیریت، اقتصاد، علوم انسانی و توسعه کسب و کار (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

سعید کریمی - دانشجوی دکتری فلسفه اخلاق، دانشکده فلسفه، دانشگاه ادیان و مذاهب، سطح چهار حوزه علمیه قم، قم، ایران

محمد آقاجانی - سطح ۴ (دکتر) فقه و اصول حوزه علمیه قم، ارشد حقوق خصوصی دانشگاه مفید قم، مدرسه عالی قضاوت قم

خلاصه مقاله:

مقاصد خمس شریعت عبارت است از حفظ دین، نفس، عقل، نسل و مال. مقصود از مقاصد اهداف و غایاتی است که خطاب شرعی به آنها تعلق گرفته و از مکلفین خواسته شده است که برای رسیدن به آنها سعی و تلاش کنند تا از این طریق هم مقاصد شارع و هم مصالح مردمتامین شود. در اینجا دو بعد وجود دارد. یکی مقاصد شارع و دیگری مقاصد مکلفین. طریقه به دست آوردن مقاصد خمس شریعت نیز خیلی مهم است و یکی از روشهای مهم آن، مبحث استقراست و درکنار آن روشهای دیگری از جمله قیاس، استحسان، مصالح مرسله، سب و تقسیم و مواردی از این قبیل وجود دارد. قیاس نیز عبارت از سرایت دادن حکم اصل به فرع به دلیل اشتراک در علتی که دارند. جایگاه قیاس در بین ادله موجود از جایگاه بالایی برخوردار است؛ به گونه ای که بعد از قرآن، سنت و اجماع چهارمین دلیل قیاس می باشد که دارای ساختاری متفاوت از منابع قبلی بوده و به عنوان یک منبع عقلی شناخته می شود که از طریق نصوص و ادله موجود حکم را به مواردی که نصی درباره آنها وجود ندارد سرایت م دهد. در کنار آن از این طریق میتوان در کشف مقاصد شریعت از قیاس استفاده کرد. همچنین در تفکیک باب عبادات از معاملات که نکتههای بسیار مهم است، کاربرد دارد؛ به گونه ای که قیاس دارای سیستم و ساختار منضبط است و باید توجه داشت که قیاس در امور تعبدی جاری نمیگردد؛ اما در امور معاملی و عادی جاری میگردد. روش تحقیق در مقاله حاضر توصیفی - تحلیلی است.

کلمات کلیدی:

مقاصد شریعت، قیاس، عبادات، عادات، حفظ دین، حفظ نفس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2051247>

